

REVITALIZACE JEZUITSKÉHO KOMPLEXU BUDOV V KLATOVECH

Václav Chroust

Rozhovor s místostarostou města Klatovy na téma revitalizace bývalé jezuitské koleje. Pro město je takto rozsáhlá rekonstrukce finančně, projektově i organizačně velmi náročná. Revitalizace probíhá postupně, za spolupráce vedení města, veřejnosti, architektů a dalších odborníků a celý komplex budov bývalé jezuitské koleje se tak stává významným kulturním centrem města.

Město Klatovy postupně od 90. let 20. století rekonstruuje rozsáhlý komplex jezuitských budov. Jezuitská kolej byla založena v 17. stol. a patří k barokním architektonickým skvostům města. Po uzavření koleje koncem 18. stol. začalo docházet k postupnému úpadku celého souboru staveb, které jako kasárna sloužily až do roku 1992. Do svého vlastnictví získaly Klatovy celý areál v roce 1994 a začaly postupně s rekon-

strukcí, která by měla být ukončena do roku 2027. Město při rekonstrukci celého komplexu využívá architektonické soutěže a spolupracuje s architektonickými studií. Dnes je tento komplex významným kulturním centrem. Jak se město potýká s rekonstrukcí, jaké překážky musí překonávat a jak probíhá participace s veřejností i odborníky, na to se redakce našeho časopisu zeptala místostarosty města Václava Chrousta.

Jakými úvahami bylo město vedeno při hledání stavebního programu areálu?

Jezuitský areál město opravuje již téměř 30 let. Jsme rádi, že v dobré a těsné spolupráci s katolickou církví. Základní úvahy jsou stále stejné – rekonstruovat krásné barokní budovy, vdechnout jim život, začlenit je do celku města. Chvilí to samozřejmě trvá, i s ohledem na značné finanční výdaje s tím spojené. V první fázi, kdy město po sametové revoluci převzalo do své, nutno dodat částečné, správy komplex jezuitských budov, byly do bývalých prostor jezuitské koleje přesunuty městská knihovna, městský ústav sociálních služeb a některé z odborů města – například stavební. Pomíjím nyní krátký úsek, kdy prostory byly využity na obchody. Ta fáze, kterou mám na mysli, již byla dělána s rozmyslem, který jsem zmínil. Mezitím církev, místní římskokatolická farnost, začala opravu kostela opravou střechy. Následně byly důstojným a moderním způsobem znovuobnoveny prostory krypt, v nichž se nacházejí tzv. klatovské katakomby. Posléze město zrekonstruovalo tzv. refektář, kde vznikl zárodek víceúčelového společensko-kulturního centra, a církev, za podpory města, krásně zrekonstruovala samotný kostel, srdce celého areálu. Nyní město usiluje o to, abychom stejně hezky revitalizovali jezuitský seminář a přilehlé okolí. Je to hodně práce.

S jakými překážkami jste se při obnově potýkali a jak jste je vyřešili?

Překážek je jako při každé akci podobného typu hodně. Snažíme se je vždy překonat. Hledá se vhodné řešení, které by vyhovovalo budoucímu účelu a spl-

Komplex budov bývalé jezuitské koleje – současný stav

Vítězný návrh architektonické soutěže „Josefinum“ z roku 2023 [A69 – architekti, s. r. o.; Boris Redčenkov, Prokop Tomášek, Jaroslav Wertig]

ňovalo též požadavky památkářů, ne vždy je to snadné. Hledají se finance. Je třeba říci, že díky pochopení a zdravému rozumu zastupitelů v celém období, se vždy nakonec vše podařilo vyřešit.

Jak město zajistilo financování oprav?

Základem byly finanční prostředky města, využívali jsme samozřejmě a rádi různé typy evropských dotací. Jsme za ně vděční, protože jen z vlastních prostředků by se některé z kroků postupné obnovy areálu udělat prostě nedaly. Jsme rádi, že stejně k věci přistupovala i církev, že se k nákladné rekonstrukci kostela, který je jejím vlastnictvím, byť je logickou součástí jezuitského areálu, přikročila. I proto dnes v Klatovech nemáme jen klatovské katakomby, do nichž ročně zavítá 40 až 50 tisíc návštěvníků, ale i nádherný kostel s parametry koncertní síně, skvělý refektář, kde též probíhají koncerty, symposia, přednášky, dokonce i zasedání zastupitelstva.

Jak probíhala jednání s veřejností a s klíčovými aktéry, např. s katolicou církví, s památkáři?

Jednání s katolickou církví, jak už jsem naznačil, probíhají posledních mnoho let na velmi přátelské, věcné úrovni. Ceníme si toho. Město například poskytl padesát procent tzv. „(dotačně) neuznatelných výdajů“ při rekonstrukci kostela. Na projektu klatovských katakomb se město a církev podílejí (jsou členy zapsaného spolku, který je pro-

vozuje a který zajistí jejich revitalizaci, mohli vůbec toto slovo takto použít). Jsme tedy s církví partneri a je to tak správně. S památkáři spolupracujeme na každém projektu. Když jsme nyní organizovali velkou architektonickou soutěž na obnovu tzv. jezuitského semináře (Josefina), požádali jsme památkáře, aby se s právním poradním hlasem zúčastnili i jednání poroty. Nyní sice trochu diskutujeme parametry vítězného návrhu, ale věřím, že nakonec se vše v zájmu věci v dobré obrotě. Veřejnost se snažíme zapojit, ostatně tou nejlepší známkou je pak to, když jsou nově opravené prostory veřejnosti využívány, a to jsou.

Jak probíhala spolupráce s architektkou Evou Jiříčnou?

Paní architektka Jiříčná je se svým týmem autorkou tzv. prampouchu, který spojuje jezuitskou kolej a jezuitský kostel. Jednání, na která se ptáte, probíhala korektně, v přátelské atmosféře. Paní Jiříčná je velká dáma v dobrém smyslu toho slova, znala věci, s báječnými nápady. Co mě tehdy ale zaujalo nejvíc, byla určitá pokora k tomu, co dělá a čemu slouží – k architektuře. Pamatuji její slo-

Skleněná lávka (prampouch) spojující jezuitskou kolej, jezuitské gymnázium a kostel [Eva Jiříčná, 2013]

va, která pronesla při slavnostním otevření „prampouchu“: „Udělal jsem to, jak nejlépe jsme uměli, snad se vám to bude líbit. Pokud by se však naše práce někomu nelíbila, odpusťte nám.“ Dlužno dodat, že většinou se moderní prampouch líbí a že jeho význam byl tehdy*) a je stále více než architektonický – nespojuje jen dvě budovy, ale symbolicky i dvě různé epochy, dvě různá vidění světa.

*Ing. Václav Chroust
Městský úřad Klatovy*

ENGLISH ABSTRACT

Revitalization of the Jesuit Building Complex in Klatovy, by Václav Chroust

Interview with the vice-mayor of the city of Klatovy on the topic of revitalization of the former Jesuit college. Such a large-scale reconstruction is very demanding for the city from the point of view of finance, design and organization. The revitalization has taken place gradually, with the cooperation of the city administration, the public, architects and other experts, and the whole complex of buildings of the former Jesuit college is becoming an important cultural centre of the city.

*) Lávka již v minulosti existovala, jsou o ní zprávy z let 1705 až 1709. Tehdy měla za úkol umožnit jezuitům snadný přístup z koleje do kostela a gymnázia. Kdy historická spojnice mezi budovami zanikla, se přesně neví.